

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ALMANYA FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRK FİRMALARI İŞÇİLERİNİN İSTİSNA AKDİ
ÇERÇEVESİNDE İSTİHDAMINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN
UYGULANMASI HAKKINDA TEBLİĞ**

24.04.2004 tarih ve 25442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır

Amaç

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, 20/12/1991 tarihli ve 21087 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 06/12/1991 tarihli ve 91/2481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşma" nın uygulanmasına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Tebliğ, Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yerleşik firmalarla istisna akdi yaparak, akdin konusu işin yapımı ve/veya yerine getirilmesi amacıyla, kendi işçisini götürmek isteyen Türk firmalarının uymakla yükümlü oldukları kuralları kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Tebliğde geçen;

Bakanlık : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

Kurum : Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Genel Müdürlüğünü,

SSK : Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığını,

Firma : Gerçek veya tüzel kişileri veya bunların teşkil edeceği grupları,

AFC : Almanya Federal Cumhuriyeti'ni,

Anlaşma : "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşma"yı,

Teminat : 506 sayılı "Sosyal Sigortalar Kanunu" nun uygulanması nedeniyle ortaya çıkan prim, gecikme zammı, faizler, cezalar, rücu tazminat alacakları ve AFC ile imzalanan sosyal güvenlik sözleşmesinin uygulanması çerçevesinde haksız veya yersiz yapılan yardımlar sonucu doğabilecek alacakların karşılığını, ifade eder.

Başvuru

Madde 4- Firmalar, Anlaşmada belirtilen genel kontenjandan kendilerine tahsis yapılması amacıyla, Kurumca hazırlanan başvuru formunu doldurarak ve istenilen belgeleri de bu forma ekleyerek Kuruma başvururlar.

İnceleme

Madde 5- Firmaların AFC'ne götürmek istedikleri işçilerle ilgili Anlaşma çerçevesindeki istekleri Kurum tarafından incelenir. Kurum gerekli gördüğünde, kamu kurum ve kuruluşları ile uzman kuruluşların görüşlerine de başvurur.

İstisna akitlerinde aranacak koşullar

Madde 6- İstisna akdinin konusu olan iş süresinin 30 günden az olmaması gerekir. Ancak, işin bedelinin en az 200.000.-EURO olması halinde bu koşul aranmaz. Kurum tarafından bu tutar %50'ye kadar artırılıp eksiltilebilir.

İstisnai durum

Madde 7- Yurt dışında inşaat, tesisat, işletme yönetimi, bakım ve onarım yapan veya yapacak olanların dışında kalan firmalar için 6 ncı maddede istenen koşullar Kurumca aranmayabilir.

SSK tarafından belge tanzimi

Madde 8- İstisna Akdine göre çalıştırılmak üzere AFC'ne götürülen işçilerin çalışmalarına devam ettikleri süre içerisinde Türk mevzuatına bağlı kalacaklarını kanıtlayan A/T 1, ihtiyaç duyacakları sağlık yardımlarının karşılanması için de A/T 11 formüllerini tanzim edilir.

90 günlük prim ödeme süresi tamamlanmadığından sağlık yardımı hakkı olmayan işçiler için, 90 günlük prim ödeme süresi sonunda öncelikle üç ay için, AFC'nin ikamet mahalleri için yetkili yabancılar dairesinden gerekli sınırlı oturma iznine bağlı kalınarak da üçer aylık süreler ile A/T 11 formüllerlerinin düzenlenmesine devam edilir.

Bireysel iş sözleşmesinin yapılması

Madde 9- Bu Tebliğ çerçevesinde AFC'ne eleman götürmek isteyen firmalar, Kurum yetkilileri huzurunda ve Kurumca hazırlanan bireysel iş sözleşmesini, işçisiyle birlikte imzalamak zorundadır. İşçinin aleyhine olmamak üzere çalışma koşullarını işçi ve işveren ayrıca belirleyebilir.

Kurum, gerektiğinde işçinin mesleğinin beyana uygun olup olmadığını araştırır.

Firmalar, bireysel iş sözleşmesinin düzenlenmesi sırasında, işçinin sağlık durumunu gösterir SSK hastanelerince düzenlenmiş sağlık kurulu raporuna dayanılarak hazırlanan A/T 1 ve A/T 11 formüllerini Kuruma ibraz ederler.

Sosyal Sigortalar Kurumunca A/T 11 formülleri düzenlenememesi halinde, düzenlemeye hak kazanıncaya kadar özel sigorta şirketlerine yaptırılacak sağlık sigortasına dair poliçe ile işçinin sigortalılık süresini gösterir SSK'dan alınacak belge aranır.

Yaptırılacak hastalık sigortasının, hizmetler bakımından yasal bir Alman hastalık sigortası ile denk olması gerekir.

Tahsis

Madde 10- Kurum, usulüne uygun olarak başvuran firmanın kota tahsis veya ayırım isteğini tamamen ya da kısmen karşılayabileceği gibi gerekçesini belirtmek kaydıyla red de edebilir.

Firmalar, kendilerine tahsis edilen veya ayrılan kotayı başvuru formu ile eki belgelerde yer alan bilgiler doğrultusunda kullanırlar.

Firmaların AFC'nde aldığı diğer istisna akdine dayalı işlerde, anlaşma çerçevesinde istihdam ettiği işçileri çalıştırmak istemesi halinde, kota tahsisinin yapıldığı istisna akdi için beyanda bulunulan adam/ay çalışma planında belirtilen süreleri aşmamak kaydıyla, yeni kota tahsisi yapılmaksızın işçilerin bu işlerde de çalışmasına Kurumca müsaade edilebilir. Söz konusu diğer istisna akitleri için kota tahsisinin yapılması belirli bir sürenin bitimini gerektirdiğinde, kota durumu da dikkate alınmak kaydıyla, bu husus Kurumca gözetilir. Böyle durumlarda işverenler, bireysel tip iş sözleşmelerinde işçinin aleyhine olabilecek değişiklikler yapamazlar.

Teminat aranması

Madde 11- Firmalarla işçiler arasında yazılı tip iş sözleşmesinin Kurum yetkilileri huzurunda yapılmasından önce, istisna akdi gereğince gitmesi öngörülen işçi başına 1.000.-EURO'luk dövize endeksli kat'î ve süresiz banka teminat mektubu firmalar tarafından SSK'na verilmek zorundadır. Kat'î teminat tutarı; kişi başına teminat miktarı ile tahsis edilen işçi sayısının çarpımı sonucu bulunur. Teminat mektubunun, tanzim tarihindeki Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden olması gerekir. İşçilerin farklı zamanlarda gitmesi halinde, sonraki teminatın önceki teminatı tamamlayıcı nitelikte olması koşulu aranır ve firmalardan taahhütname alınır.

Bu Tebliğin 8 inci maddesinde belirtilen formüllerlerin düzenlenmiş olması teminatın SSK'nca alındığı anlamını taşır.

Primlerin ödenmesi

Madde 12- Firmalar tarafından AFC'ne çalışmak üzere gönderilen işçilerin sigorta primleri, bu işçilerin AFC'nde bulunduğu süre için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesine göre belirlenen sigorta primine esas kazancın alt sınırının iki katından az olmamak kaydıyla bu miktar ile üst sınır arasındaki kazanç üzerinden ve işe başlama

ve işten ayrılma tarihlerinin ayın birinci ve otuzuncu günleri dışındaki bir tarihe rastlaması halleri hariç, her ay otuz gün çalıştığı kabul edilmek suretiyle ödenir.

Prim ödeme gün sayıları ile sigorta primleri hesabına esas kazanç tutarının SSK'na yukarıda belirtilen alt sınırın iki katından az bildirilmesi halinde, eksik bildirim işçinin kusurundan veya yasal zorunluluklardan kaynaklandığının ve bildirim fiili duruma uygun olduğunun firma tarafından kanıtlanması koşuluyla bu bildirimler geçerli sayılır.

Firmalar tarafından Türkiye'deki işyerine aldıkları işçilerin AFC'ne götürüldüğü tarihe kadar geçen sürede işyerinde fiilen çalıştırılmaması veya kendilerine ücret ödenmemesi halinde, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 79 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları da nazara alınarak gerekli işlem yapılır.

Teminatın İadesi

Madde 13- Firmanın istisna akdine dayalı yükümlülüğünün sona ermesi, iş sözleşmesi ihlal edilmeksizin ve her işçi için ikamet Türkiye'ye nakledildiğine ilişkin yetkili Alman İkamet Bildirim Dairesi'nden alınacak bir belgenin (Abmeldebestätigung) ibrazı veya AFC Yabancılar Polisine gerekli bilginin verildiğinin kanıtlanması ya da başka bir yolla anlaşılmasının yanı sıra 506 sayılı Kanunun uygulanması nedeniyle ortaya çıkan prim, gecikme zammı, cezalar, faizler, rücu tazminat alacakları ve AFC ile imzalanan sosyal güvenlik sözleşmesinin uygulanması çerçevesinde haksız yere yapılan yardımlar sonucu doğabilecek alacakların bulunmadığının tespiti üzerine teminat aynen iade edilir.

AFC'nde bulunan işçilerden bir kısmının Türkiye'ye dönmüş olması halinde, birinci fıkrada belirtilen hususların yerine getirildiğinin tespiti üzerine, teminatın dönen işçi sayısına tekabül eden bölümü Firmanın başvurusu üzerine iade edilir.

İstisna akdinin tek taraflı olarak feshedildiği durumlarda da yukarıdaki hususlar aranır.

Teminatın paraya çevrilmesi

Madde 14- SSK'nın prim, gecikme zammı, faizler, cezalar, rücu tazminat alacakları ve AFC ile imzalanan sosyal güvenlik sözleşmesinin uygulanması çerçevesinde haksız veya yersiz yapılan yardımlar sonucu doğabilecek alacaklar nedeniyle firmaya yapılan tebligata rağmen borçların tebligatın yapıldığı tarihi izleyen 7 gün içinde ödenmemesi halinde, teminat paraya çevrilerek firmanın borçlarına mahsup edilir.

Firmaların uyarılması

Madde 15- Firmaların götürdükleri işçileri Anlaşmaya ve bu Tebliğde yer alan usul ve esaslara uygun olarak çalıştırması esastır. Bununla birlikte;

- Firmaların işçi alacaklarını ödemediğinin AFC'ndeki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirlik ve Ataşeliklerince tespit edilmesi,
- Firmaların, götürmüş oldukları işçilerden dönüş yapanların yerine, yeni işçi götürmek istemeleri halinde, dönen işçilerin dönüş belgelerini derhal yetkili AFC makamlarına ve Kuruma ibraz etmemesi,
- Kurum izni olmaksızın işçinin aynı ya da başka bir firmada çalıştığı anlaşılması,
- Yapılan denetimlerde işçinin mesleğinin işverenin beyanına uygun olmadığı anlaşılması,
- Bireysel tip iş sözleşmesi hükümlerine uyulmadığının tespit edilmesi durumlarında firmalar Kurum tarafından uyarılır.

15 günlük uyarı süresi içerisinde, belirtilen eksikliklerin giderilmemesi halinde firmaların yeni kota talepleri karşılanmaz ve yeni işçi çıkış işlemleri yapılmaz.

İşçilerin Almanya'da istihdam edilebilmeleri için her ne ad altında olursa olsun aynı ya da nakdi bir menfaatin işveren veya vekilince alındığının anlaşılması halinde, ilgili firma hakkında Kurumca yasal işlem başlatılır. Ayrıca, bu durumdaki firmaların yeni kota talepleri karşılanmaz ve yeni işçi çıkış işlemleri yapılmaz.

Masraf karşılığı alınması

Madde 16- 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 16 ncı maddesi (b) bendine istinaden kurumca bu tebliğ çerçevesinde yürütülecek hizmetler karşılığında işverenlerden sözleşme aşamasında masraf karşılığı alınır.

Ayrıca, bu Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen sağlık kurulu raporunun alınması sırasında muayene ve tetkik ücretleri, SSK ücret tarifesi üzerinden işveren tarafından ödenir.

Çifte vergilendirme

Madde 17- Kurumdan aldıkları kotaya istinaden AFC'ne işçi götüren firmalar, 09/07/1986 tarihli ve 19159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" nın hükümlerine uymak zorundadırlar.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 18- 19/12/2001 tarih ve 24615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşmanın Uygulanması Hakkında Tebliğ" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 19- Bu Tebliğ yayımı tarihini takip eden ayın birinci gününde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20- Bu Tebliğ hükümlerini Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanı ile Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü yürütür.